

Αρχίζει το ματς

Με ένα ακόμα Μουντιάλ να ξεκινάει, είναι πολύ δελεαστικό να γίνουμε πάλι παιδιά και έφηβοι/-ες. Να παρακάμψουμε των ωμό ρατσισμό του Trump που έβαλε εμπόδια σε παίκτες και φιλάθλους ακυρώνοντας εν μια νυκτί τα εισιτήρια που αντιστοιχούσαν στην Ιρανική ποδοσφαιρική ομοσπονδία. Να κάνουμε ότι δεν βλέπουμε την ακροδεξιά στροφή της ίδιας της FIFA που έδωσε βραβεία ειρήνης στον Trump ξεπλένοντας με αυτό τον τρόπο τις επιθέσεις σε Βενεζουέλα, Ιράν και το στραγγάλισμα της Κούβας. Που ταπεινώθηκε από τις αμερικανικές ομοσπονδιακές υπηρεσίες όταν αποδέχτηκε σιωπηλά τον αποκλεισμό ενός εκ των κορυφαίων διαιτητών της απλώς επειδή είναι από την Σομαλία (η πιο «shithole country» κατά τους τραμπικούς). Να αποδεχτούμε ακόμα και την εισαγωγή διαφημίσεων στη μέση των ημιχρόνων με υποτιθέμενη αφορμή την ανάγκη να δροσιστούν οι παίκτες, παρά το γεγονός ότι το μέτρο αυτό εφαρμόζεται στις επιμέρους περιφερειακές ποδοσφαιρικές διοργανώσεις εδώ και χρόνια χωρίς να τρίβονται στη μούρη μας διαφημίσεις στοιχηματικών με κακόγουστο χιούμορ (η κουκουβάγια και η νυχτερίδα εξαιρούνται, είναι όντως εμπνευσμένες).

Είναι τέτοια η δύναμη της νοσταλγίας για τα αθώα (που μάλλον δεν ήταν και τόσο) Μουντιάλ των παιδικών μας χρόνων, που θα εθελotuφλήσουμε για έναν μήνα. Θα αργήσουμε στη δουλειά την επόμενη μέρα γιατί η Αϊτή με την φοβερή φανέλα που αναπαριστούσε στιγμές από την εξέγερση των σκλάβων εναντία στην γαλλική αποικιοκρατία - μέχρι η FIFA να την απαγορεύσει και αυτή - αξίζει την στήριξη όλων των καταπιεσμένων του ποδοσφαιρικού κόσμου. Γιατί σε αυτό το παγκόσμιο κύπελλο συμμετέχει ένας αριθμός ρεκόρ αφρικανικών ομάδων που ολοένα και διεκδικούν περισσότερο χώρο στο ποδοσφαιρικό σύμπαν. Γιατί χώρες όπως η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα αρχίζουν να δρέπουν τους καρπούς των προσπαθειών να καλλιεργήσουν το δικό τους ποδοσφαιρικό στυλ που φαίνεται να συνάδει και με την κατεύθυνση που ακολουθεί το άθλημα συνολικά.

Συγχρόνως, είναι εξίσου δελεαστικό να μιλάμε για την πολιτική χρησιμοποιώντας ποδοσφαιρικές αναλογίες. Για παράδειγμα, είδαμε εξώφυλλο γνωστής εφημερίδας, που την αγόρασε πρόσφατα ακόμα πιο γνωστός εφοπλιστής και επίδοξος ολιγάρχης των ΜΜΕ, που μιλάει για την «11άδα του Τσίπρα». Έτσι παρουσιάζεται το προσωρινό πολιτικό συμβούλιο της ΕΛΑΣ με την προφανή συνδήλωση ότι ο προπονητής-Τσίπρας διαλέγει τους καλύτερους και τις καλύτερες για να πάει να κερδίσει το ματς. Βέβαια, κάθε ποδοσφαιρόφιλη εύκολα θα σου έλεγε ότι πέρα από το πόσο καλή ομάδα έχεις,

είναι τελικά καθοριστικό το τι ποδόσφαιρο σκοπεύεις να παίζεις και αν έχεις το αντίστοιχο «υλικό». Ο κόουτς Τσίπρας, όπως και πολλοί τυγχάρπαστοι προπονητές που περνάνε από τη χώρα μας και, δυστυχώς, συχνά από τον αγαπημένο Παναθηναϊκό, υποσχέθηκε και στο παρελθόν επιθετικό ποδόσφαιρο, 4-3-3, τις γραμμές ψηλά, φουλ πίεση πολλά γκολ. Τελικά κατέληξε να παίζει για έξι μήνες κατενάτσιο και τη στιγμή που μπορούσε να γυρίσει το ματς, παρά το γεγονός ότι ο κόσμος στήριζε γεμίζοντας τα γήπεδα, εγκατέλειψε την ομάδα του για να παίξει στον αιώνιο αντίπαλο. Έντεκα χρόνια μετά κατέληξε να βοηθάει στον υποβιβασμό της ομάδας που τον ανέδειξε για να φέρει μια καινούρια στο προσκήνιο. Θα τον θέλατε στην ομάδα σας;

Μεταγραφολογία

Η γοητεία του ποδοσφαίρου επεκτείνεται και στην αγαπημένη μας μεταγραφολογία, καλοκαίρι γαρ. Έτσι ο Τσίπρας και ο Ανδρουλάκης επιλέγουν με μεταγραφικούς όρους την ομάδα τους και ανακοινώνουν προσθήκες που φαντασιακά είναι του «αεροδρομίου» και θα έπρεπε να ξεσηκώνουν τα πλήθη. Βλέποντας βέβαια τις μεταγραφές τους, μάλλον προβλέπονται σκηνικά Μίκαελ Εσιέν (μεγάλα ονόματα του πρόσφατου παρελθόντος που πλέον δεν μπορούν να παίξουν ποδόσφαιρο) ή ακόμα και Ούφε Μπεκ (συμπαθείς απατεώνες που θα φάνε ό,τι λεφτά μπορούν και δεν θα πατήσουν ποτέ χορτάρι). Πάντα θα υπάρξουν και οι περιπτώσεις που θα πατήσουν χορτάρι, όλη η ποδοσφαιρική κοινότητα θα απορεί αν είναι πράγματι επαγγελματίες αθλητές αλλά αυτοί δεν θα βγαίνουν ποτέ από την ενδεκάδα. Ειδικά στην Ελλάδα, είναι γνωστό ότι το χαρτάκι του εκάστοτε προέδρου θα υποχρεώνει τον προπονητή να επιμείνει στο παλτό που έφερε για τους δικούς του, μη ποδοσφαιρικούς, λόγους.

Δυστυχώς η μεταγραφολογική κουλτούρα επεκτείνεται καμια φορά και στην «κανονική» Αριστερά και πολλοί εξέλαβαν με αυτό τον τρόπο το πρόσφατο [άρθρο](#) του Γιάννη Βαρουφάκη για την ενότητα της Αριστεράς που καταλήγει σε κάλεσμα σε επίπεδο προσώπων. Ασκήθηκε πολλή κριτική, τόσο κακόβουλη όσο και καλοπροαίρετη πάνω σε αυτή τη μεθοδολογία και πράγματι υπάρχει πυρήνας αλήθειας: η Αριστερά των κινημάτων και των ριζοσπαστικών πολιτικών θέσεων δεν μπορεί να ακολουθεί την ίδια μέθοδο με τη συστημική Κεντροαριστερά. Φυσικά, η κριτική είναι άδικη στον βαθμό που εστιάζει σε ένα άρθρο. Ο Βαρουφάκης λίγες μέρες μετά ξεκαθάρισε ποιο θα μπορούσε να είναι το πλαίσιο μιας [συμμαχίας](#) και γιατί αυτή δεν χωράει τους Ανδρουλάκη-Τσίπρα αλλά ούτε και τη ΝΕΑΡ που έχει στελέχη-υλοποιητές του 3ου μνημονίου και των ιδιωτικοποιήσεων.

Σε κάθε περίπτωση, η «μεταγραφολογία» δεν βοηθάει τη ριζοσπαστική πολιτική και ειδικά σε αυτή

την περίπτωση οι ποδοσφαιρικές αναλογίες περισσότερο συσκοτίζουν. Έχει ένα δίκιο ο Βαρουφάκης όταν λέει ότι οι υπόλοιπες δυνάμεις της Αριστεράς υποβαθμίζουν την υπόθεση της ενότητας αλλά ακόμα και έτσι, ο δρόμος πάντα είναι ο παραδοσιακός: ανοιχτός και συντροφικός διάλογος, πάνω σε συγκεκριμένα προγράμματα και κοινές πρακτικές μες το κίνημα. Στην τελική, ας αναλάβουν όλες οι δυνάμεις την ευθύνη τους για τις φοβικές και δεξιόστροφες, τελικά, επιλογές τους.

Καλό είναι βέβαια να υπενθυμίσουμε και ότι οι επιτυχημένες ομάδες είναι συνήθως καλοδουλεμένα σύνολα που βασίζονται σε αρχές και κατευθύνσεις που επιβάλλουν οι αντικειμενικές συνθήκες που ορίζει το σύγχρονο ποδοσφαιρικό σκηνικό. Αν χτίσεις μια ομάδα με μοναδικό όπλο ένα καλό σέντερ φορ που όμως υστερεί σε ποιότητα στις άλλες θέσεις και δυσκολεύεται να συνδεθεί με τον κόσμο της, οι πιθανότητες επιτυχίας μειώνονται δραματικά. Αν και το σέντερ φορ, με όλες τις ευρωπαϊκές αναπαραστάσεις που κουβαλάει, έχει και μια παράδοση έφεση στο αυτογκόλ, τότε η ανάγκη για συλλογική αναδόμηση της φιλοσοφίας της ομάδας καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική.

Οι καλύτεροι-ες είναι στον πάγκο;

Με την κατάσταση στη ριζοσπαστική Αριστερά να είναι έτσι όπως είναι, ένας γνωστός ποδοσφαιρικός μύθος παρεισφρέει και μεταξύ μας: «οι καλύτεροι-ες είναι στον πάγκο». Αυτό που βλέπουμε στο χορτάρι είναι ένα μιράζ, μια ψευδαίσθηση καθώς έρχεται από πίσω μια άλλη ομάδα (και άλλοι προπονητές) που θα τα στρώσουν όλα. Όσοι στηρίζουμε τον Παναθηναϊκό στα χρόνια της μάστιγας του Αλαφούζου έχουμε πέσει πολλές φορές θύμα αυτής της αυταπάτης, μέχρι τη στιγμή που μπαίνει ο αναπληρωματικός μέσα και καταλαβαίνεις γιατί δεν έπαιζε τόσο καιρό. Ο γίγαντας Ταμπόρδα, που ήρθε από την Λατινική Αμερική με τις καλύτερες περγαμηνές αλλά αγνοήθηκε έως και λοιδορήθηκε από τους εν ελλάδι μπαλαδόρους είναι η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα. Δεν πρόκειται να παστελώσει κάθε παγκίτης γκολ κόντρα στη Ρόμα και τον Ολυμπιακό στα ελάχιστα λεπτά που του δίνονται ώστε να καθιερωθεί στις καρδιές μας ως άλλος ένας λατίνος που θα τιμήσει το τριφύλλι. Ποδοσφαιρικά μιλώντας, αργεντίνο με ατίθασο μαλλί, κατεβασμένες κάλτσες, μπλούζα έξω από το σορτσάκι που σκυλιάζει στις προπονήσεις, μην τον φοβάσαι.

Η ίδια αυταπάτη στην Αριστερά αναπαράγεται μέσα από τον φετιχισμό του επιθέτου «νέος/νέα» και όλων των παραλλαγών αυτού. Νέα εγχειρήματα που, για να τοποθετηθούν και να αναδειχθούν σε ένα πλαίσιο κατακερματισμού και ήττας, αναγκαστικά υπερτονίζουν αυτή την πλευρά. Δυστυχώς ο δρόμος της ανατροπής δεν περπατιέται τόσο εύκολα και αν κάτι μας έμαθε η τελευταία δεκαετία είναι ότι η διάκριση «παλαιός/νέος» δεν αποτελεί ασφαλή πυξίδα. Ούτε βέβαια μπορεί να σταθεί μια

στρατηγική που διαρκώς αναμένει (έντεκα χρόνια and counting) να μην μείνει κολυμπηθρόξυλο και να εμφανιστεί στο γήπεδο και να ορίσει το άθλημα από το μηδέν. Ό,τι είναι να χτιστεί θα χτιστεί στο τώρα.

Παίξε μπάλα ρε

Είναι προφανές ότι η παράγκα που λυμαίνεται την FIFA και κάποιες επιμέρους εθνικές ομοσπονδίες της είναι εκεί για να δυσκολέψει τις τίμιες ομάδες - και την αριστερά - να παίξουν την δική τους μπάλα. Οι οικονομικοί πόροι, οι υποδομές, τα μανατζεριλίκια και οι δημόσιες σχέσεις ορίζουν πολλές φορές την αποτυχία από την επιτυχία. Δεν αρνείται κανείς και καμία ότι το γήπεδο έχει δυσκολέψει. Αλλά ποιος φίλαθλος αγαπάει την ομάδα που φεύγει από το γήπεδο καταγγέλλοντας; Γιατί πάντα οι ομάδες που παλεύουν μέσα στο χορτάρι, κόντρα σε θεούς και δαίμονες, αποκτούν τις πιο πιστές οπαδικές βάσεις που θα τις στηρίξουν στα δύσκολα;

Ο Μάκης Βορίδης ως άλλος Τζιάνι Ινφαντίνο, είχε την ιστορική αποστολή να περιθωριοποιήσει την αριστερά από το κεντρικό πολιτικό σκηνικό μετά την παρένθεση Σύριζα στην εξουσία. Ο Τσίπρας έγινε το πρόθυμο παράδειγμα αυτού του νέου σκηνικού. Άλλαξε (;) ο ίδιος για να του επιτρέψουν να παίξει με τους όρους που επιβάλλει το σύγχρονο νεοφιλελεύθερο μονομπλόκ που ορίζει το παιχνίδι. Δεν μπορείς εύκολα να κατηγορήσεις τον κόσμο που θα στηρίξει αυτήν την ομάδα, άλλωστε οι οπαδοί των αντίπαλων ομάδων δεν είναι ποτέ ο κύριος εχθρός σου. Το βασικό καθήκον είναι να φτιάξεις εσύ την ομάδα που θα κερδίσει τις καρδιές και τα μυαλά των οπαδών που έχουν ανάγκη να σε δουν και να σε ακούσουν.

Και εδώ βέβαια, η αριστερά φαίνεται να δυσκολεύεται να εντοπίσει συχνά τον κύριο εχθρό. Πολλοί και πολλές αποθέωσαν, ή έστω επιβράβευσαν, τον Μαμντάνι που κατάφερε να εξασφαλίσει κάποια σχετικά [προσιτά εισιτήρια](#) για τους πολίτες της Νέας Υόρκης. Η ίδια ανάγκη, «το να έχουν πρόσβαση όλοι και όλες σε αυτά που μας κάνουν ανθρώπους», όπως είπε ο δήμαρχος της Νέας Υόρκης, εξυπηρετείται και από τους οργανωμένους συνδέσμους στην Ελλάδα που αποτελούν την τελευταία εγγύηση λαϊκής παρουσίας στα γήπεδα της νέας εποχής της απόλυτης κυριαρχίας των ολιγαρχών και της αγοράς. Αυτό φυσικά τείνει να διαφεύγει από την αριστερά, η οποία μονίμως εστιάζει στα πολλά και σημαντικά κακώς κείμενα του οπαδικού κινήματος της χώρας. Δεν είναι πάντως τυχαίο ότι μόνο στα πέταλα των γηπέδων θα βρεις ισχυρές κοινότητες εργαζόμενων και νεολαίων που φιλοδοξούν να παρέμβουν στο κοινωνικό τους περιβάλλον, να αναπτύξουν σχέση ανταγωνιστική και αντιπολιτευτική προς τον εκάστοτε πρόεδρο/ολιγάρχη, να προστατέψουν αυτό που θεωρούν ως αγνή οργανική σχέση

της γειτονιάς τους με το άθλημα. Καμιά φορά είναι και οι μόνοι που φέρνουν γενοκτονίες στο επίκεντρο λαμπερών αθλητικών γεγονότων.

Δεκαετίες τώρα στην Ευρώπη η αριστερά αποτυγχάνει να φέρει τον κόσμο στα γήπεδα γιατί δεν μπορεί να συνδεθεί με τα πιο λαϊκά στρώματα που αποτελούν την ραχοκοκαλιά κάθε οπαδικής βάσης που έχει μείνει στην ιστορία. Ειδικά στην Ελλάδα, απουσιάζει πλήρως το πάθος και η πίστη ότι η ομάδα πράγματι μπορεί να κερδίσει ακόμα και αντιπάλους ανώτερου επίπεδου που έχουν στήσει μέχρι και τα πόμολα. Ακόμα και τα συνθήματα στις όλο και μικρότερες διαδηλώσεις μας ακούγονται περισσότερο σαν μαθήματα ορθοφωνίας για μπούμερς παρά ως συλλογικές διακηρύξεις αποφασιστικότητας και επιβολής στον αντίπαλο. Τι μας εμποδίζει από το να κάνουμε και τέτοιες προεκλογικές συγκεντρώσεις;

Σε κάθε περίπτωση, αυτό το Μουντιάλ δεν θα είναι το ίδιο γιατί λείπει η αγαπημένη Σκουάντρα Ατζούρα. Χωρίς την Ιταλία όλα γίνονται με λιγότερο στύλ, λιγότερο πάθος, λιγότερη προσήλωση στα βασικά του ποδοσφαίρου που σε κρατάνε ζωντανό ακόμα και όταν τα πνευμόνια σου σε έχουν εγκαταλείψει και ο αντίπαλος κατεβάζει ποιότητα και επιθετική προοπτική στο χορτάρι. Ας μην λείψει και η αριστερά από τα λιγότερο συναρπαστικά αλλά εξόχως πιο ουσιαστικά Μουντιάλ του άμεσου μέλλοντος.